Sport i Wychowanie Fizyczne

Cena egz. 10 gr.

KURJER ZACHODNI »ISKRA«

ROK XXIX | Poniedziałek 22 sierpnia 1938 r. | Nr. 229

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, Piłsudskiego 4. Telef.: Red. 61064, Adm. 61078 | P.K.O. 302.712 | Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu i przesyłką pocztową zł. 2.50

„Ks. Hlinka zmarł po to, by stać się nieśmiertelnym"

Manifestacyjny pogrzeb przywódcy Słowaków

Liczny udział delegacyj polskich w uroczystościach żałobnych

RUŻOMBERK, 21.8. (tel. wł.) Już od wczoraj do Rużomberku przybywały dziesiątki tysięcy Słowaków z całego kraju. Wczoraj przybyła też delegacja polska, którą prowadził sen. Gwiżdż. W skład jej wchodzą: sen. Dominik Zbierski, posłowie Szczepański, Dublasiewicz, Hoppe i Budzyński, ponadto dyrektor Akcji Katolickiej w Poznaniu ks. prałat Bilko, wicemarszałek sejmu śląskiego dr. Dąbrowski, rejent z Katowic Mazurkiewicz i naczelny kapelan Harcerstwa Polskiego ks. kapelan Luzar.

W ciągu dnia dzisiejszego przybyło ok. 20 harcerzy i harcerek z Pragi, poseł polski min. Papee, którego oczekiwał na miejscu konsul polski z Bratysławy Łasiński i attache wojskowy poselstwa płk. dypl. Noel. Przybyło też szereg dziennikarzy polskich.

O godz. 10 w sali rady miejskiej odbyła się uroczysta akademia, w której wzięła udział przybyła wczoraj delegacja polska. Podczas akademii burmistrz dr. Maderly zaproponował nazwać placyk przed radą miejską i kościołem — placem imienia ks. Hlinki.

Na placu tym ma być wzniesione mauzoleum, w którym ma być pomieszczona trumna ze zwłokami ks. Hlinki, ziemię zaś z grobu ma zabrał w złotej puszce do Ameryki przybyły razem z dr. ktorem Hletko do Czechosłowacji członek jego delegacji dr. Sloboda.

Burmistrz Maderly mowę swoją zakończył słowami: ks. Hlinka zmarł po to, by stać się nieśmiertelnym".

Po akademii rozpoczęła się uroczysta msza św. żałobna w kościele, którą odprawił biskup Voytaszek ze Spiża, przy katafalku pełniły kolejno straż poczty honorowe „orłów" słowackich (organizacja, odpowiadająca Sokołowi) w niebieskich koszulach i furażerkach z orlim piórem, górali słowackich w niezmiernie malowniczych strojach z ciupagami na ramionach, harcerzy oraz poczty polskich sokołów ze Śląska Cieszyńskiego i górników z Zagłębia Karwiny w tradycyjnych mundurach z zapalonymi lampami górnicy.

Podniosłe kazanie transmitowane przez radio, wygłosił ks. kanonik Koerper z Bratysławy, kończąc je słowami: „Ksiądz Hlinka zgasł jak świeca, ale zapalił on tysiące innych, które płonąć będą na wolnej Słowaczyźnie".

Przed godz. 16 zebrały się na placyku przed kościołem niezliczone tłumy. W środku placyku przed zniczem wśród kwiatów zarezerwowano miejsce, na którym ma być umieszczona trumna. Z lewej strony placyku znajduje się trybuna, obita kirem, którą zajmują minister Papee, burmistrz dr. Maderly, biskup Blach, delegacja polska, przedstawiciele stronnictw politycznych, parlamentu i senatu. O godz. 16.30 przyjeżdża premier Hodża w towarzystwie generałów Eliasa i Merwana oraz starosty dr. Kalaya i zajmuje miejsce na trybunie.

Z kościoła wychodzi duchowieństwo: dwóch biskupów i około 300 księży i alumnów. Trumnę ustawiają przed zniczem po czym chód nauczycieli słowackich rozpoczyna pienia żałobne.

O godz. 17 z balkonu rady miejskiej, wychodzącego na placyk, oddaje ostatni hołd najbliższy współpracownik ks. Hlinki burmistrz dr. Maderly, następnie przemawia w języku słowackim premier Hodża, zaznaczając, że wszystkim Słowakom, chociaż czasem różnili się on w myślach i różnymi szli drogami, zawsze przyświecał ten sam cel. Mówca wezwał w końcu wszystkich obecnych do pracy dla dobra Słowacji i całej republiki Czechosłowackiej.

Po mowach ruszył kondukt na cmentarz. Na czele pochodu niesiono krzyż, następnie żałobną wstęgę, za nią chorągiew państwową i chorągiew papieską, dalej szła orkiestra wojskowa, za którą postępowały organizacje miasteczka Rużomberku, mniszki, goście zagraniczni, wśród których zwracała uwagę grupa górali z Zakopanego w strojach malowniczych, dalej duchowieństwo, po czym na poduszce niesiono insygnia Orderu Polonia Restituta. Pochód zamykały wozy z wieńcami, wśród których znajdowało się pięć polskich. Na cmentarzu chór nauczycieli wykonał ponownie pienia żałobne, po czym trumnę ze zwłokami wodza narodu słowackiego spuszczono do grobu.

Po bestlialskiej zbrodni

Demonstracje antyhitlerowskie

w Gdyni, Toruniu i Grudziądzu

GDYNIA, 21.8. (tel. wł.) W szpitalu gdyńskim dokonano dziś kolejarzowi Tadeuszowi Winnickiemu amputacji obu nóg. Winnickiego, jak donosiliśmy o tym wczoraj, wyrzucili z pociągu kolejarze hitlerowscy, z którymi posprzeczał się na tematy polityczne.

Winnicki odzyskawszy przytomność, rozpoznał jednego z hitlerowców. Jest nim niejaki Hasse.

W Gdyni doszło do gwałtownych manifestacyj antyhitlerowskich. 10 tysięczny tłum spalił publicznie dzienniki gdańskie, znalezione w kioskach i wznosił okrzyki, żądając stanowczych kroków zabezpieczenia ochrony Polaków w Gdańsku.

Analogiczne manifestacje odbyły się w Toruniu i Grudziądzu. Przedstawiciele władz administracyjnych i wojskowych przyjmowali rezolucje, obiecując je przedstawić władzom centralnym.

Trybunał stanu w Wiedniu

sądzić będzie członków b. rządu austriackiego

BERLIN, 21.8 (PAT). W dzienniku ustaw Rzeszy z dn. 20 sierpnia ogłoszona została ustawa „O odpowiedzialności członków byłego austriackiego rządu związkowego, rządów krajowych i ich wspólników". W ustawie tej powiedziano m. in., że członkowie byłego austriackiego rządu związkowego, którzy w swej działalności dopuścili się złamania prawa lub też działalność ich była szkodliwa dla narodu jak również wspólnicy członków rządu, będą mogli być pociągnięci do odpowiedzialności przez trybunałem stanu w Wiedniu. To samo dotyczy członków byłych rządów krajowych oraz burmistrza miasta Wiednia i ich wspólników. Trybunał stanu w Wiedniu będzie miał za zadanie ustalić, czy popełnione zostało złamanie prawa lub czy działalność oskarżonych była sprzeczna z interesem ludności. Oskarżenie wnosić będzie w imieniu narodu niemieckiego komisarz Rzeszy dla zjednoczenia Austrii z Rzeszą niemiecką. Minister spraw wewnętrznych Rzeszy, na zasadzie tej ustawy, po stwierdzeniu winy przez trybunał stanu, będzie mógł odebrać winnym obywatelstwo Rzeszy, pozbawić praw obywatelskich oraz skonfiskować mienie winnych na rzecz państwa. Członkowie trybunału stanu powołani zostaną przez kanclerza na wniosek ministra spraw wewnętrznych Rzeszy.

W kołach dobrze poinformowanych stwierdzają, że ustawa o pociągnięciu do odpowiedzialności członków b. rządu austriackiego oczekiwana była już oddawna i że na zasadzie tej ustawy, do odpowiedzialności pociągnięte zostaną tylko osobistości czołowe, które dopuściły się istotnie wielkich przestępstw w stosunku do prawa. Liczbę osób, które staną przed trybunałem stanu, trudno jest obecnie ustalić i dopiero, gdy komisarz Buerckel zakończy śledztwo i sporządzi akt oskarżenia można będzie ściślą liczbę oskarżonych określić. Ustanowienie nowego trybunału stanu w Wiedniu obok istniejących trybunałów w Berlinie w Lipsku ma na celu — zdaniem kół dobrze poinformowanych — załatwienie spraw austriackich na ziemi austriackiej, a więc aby przestępstwa sądzone były tam, gdzie zostały popełnione.

Prowokacja sowiecka

po zawieszeniu broni z Japonią

PARYŻ, 21.8. Korespondent Havasa odbył rozmowę z rzecznikiem japońskiego ministerstwa wojny, w trakcie której rzecznik oświadczył, iż sowieckie loty wywiadowcze ponad terytorium mandżursko - koreańskim w kilka dni po zawieszeniu broni pod Czangkufeng są prowokacją przeciwko której rząd japoński zaprotestuje w Moskwie.

Nie jest to pierwszy wypadek — stwierdził rzecznik — że samolot sowiecki naruszył granicę mandżursko koreańską.

Przed incydentem pod Czangkufeng tego rodzaju loty odbywały się niemal co dzień.

Katastrofalne ulewy

NA BUKOWINIE

CZERNIOWCE, 21.8. PAT. Ostatnie ulewne deszcze oraz oberwanie chmury na Bukowinie spowodowały w Czerniowcach wielkie szkody, wynoszące kilka milionów lei. W szeregu domach zostały zerwane dachy, a wichura obaliła też kilkaset słupów telefonicznych i telegraficznych. Około 100 domów, położonych w niżej leżących dzielnicach miasta, — stoi pod wodą.

Premier Składkowski

ODWIÓZŁ HARCERZY IDĄCYCH W PIELGRZYMCE DO CZĘSTOCHOWY

PIOTRKÓW, 21.8. — Trzej harcerze z piotrkowskich drużyn — Roman Piróg, Mietek Olszewski i Antoś Stachurski, wyjechali rowerami do Częstochowy, obiecując sobie odbyć pieszo część podróży.

W osadzie fabrycznej Niechcice, chłopcy pozostawili rowery i piechotą ruszyli w dalszą drogę.

Na odcinku pomiędzy Niechcicami a Radomskiem, harcerzy piotrkowskich minęło jakieś auto, które wkrótce zatrzymało się. Jak się okazało, samochodem tym jechał premier gen. Sławoj-Składkowski, który zatrzymawszy idących chłopców, zapytał o cel podróży.

Kiedy p. premier dowiedział się, że harcerze idą pieszo na Jasną Górę, zaprosił ich do swego samochodu i odwiózł do Częstochowy.

Szczerze uradowani chłopcy, serdecznie podziękowali panu premierowi za ojcowską opiekę.

Henlein w Berlinie

SKŁADA RAPORT HITLEROWI

LONDYN, 21.8. PAT. „Sunday Chronicle" donosi z Pragi, jakoby Konrad Henlein miał w tajemnicy wyjechać do Berlina. Według dziennika, złoży on kanclerzowi Hitlerowi sprawozdanie o rozmowach, jakie miał z lordem Runcimanem i zapyta kanclerza, czy może przyjąć zaproponowane przez lorda Runcimana pewne zmiany do postulatów partii sudeckiej.

Fortyfikowanie Hankou

PRZEZ CHIŃCZYKÓW

HANKOU, 21.8 (PAT). W porozumieniu z korpusem konsularnym, stowarzyszenie obywateli cudzoziemskich w Hankou zwróciło się do cudzoziemców, aby opuścili miasto, póki jeszcze są odpowiednie środki transportowe.

Zauważono wielką koncentrację wojsk japońskich w obszarze Hwangmei i Susung na północ od Kiukiang. Władze chińskie przystąpiły do rekwizycji wszystkich budynków, położonych w okolicach Hankou, Wuczang i Hanjang w związku z pracami fortyfikacyjnymi. Zastrzegając sobie prawo ewentualnego zburzenia budynków w razie potrzeby.

Chińskie władze wojskowe nie robią w danym wypadku wyjątków dla budynków, stanowiących własność zagranicznych przedstawicielstw dyplomatycznych, lub konsularnych.

Nieudała wyprawa

DOMOROSŁYCH ŻEGLARZY

HAGA, 21.8. PAT. Trzech domorosłych „żeglarzy" polskich wyruszyło z Gdyni na łupince, skleconej z kilku desek i dotarli do Noorwik, miejscowości kąpielowej pod Leidą, gdzie się rozbili i uratowani zostali przez dyżurnego kąpieli. Są to J. Grabowski, urzędnik z Chylonka, A. Langowski, malarz z Kępy Oksywskiej i F. Dominikowski, robotnik z Gdyni.

Rozbitkami, nieposiadającymi odpowiednich dokumentów, zaopiekowała się policja holenderska, która odesłała ich drogą lądową z powrotem do Polski.

Żaglówkę, jako nie nadającą się do żeglugi policja obłożyła aresztem.

Pogoda na dziś

WARSZAWA, 21.8. Przewidywany przebieg pogody w dn. 22 bm.: w dzielnicach zachodnich i środkowych pogoda o dużym zachmurzeniu, miejscami burze i deszcze. Na wschodzie kraju w ciągu dnia stopniowy wzrost zachmurzenia aż do burz i deszczów. Po przejściu burz ochłodzenie. Wiatry z kierunków zmiennych z przewagą kierunków północno-zachodnich.

SPORT I WYCHOWANIE FIZYCZNE

Liga państwowa znowu gra

Ruch nadal prowadzi w tabeli

Wczoraj rozpoczęła się po parotygodniowej przerwie, druga runda rozgrywek o mistrzostwo Ligi państwowej. Na boiskach stanęły wszystkie zespoły. Po wczorajszych rozgrywkach na czele tabeli utrzymał się nadal Ruch przed Warszawianką, która chociaż przegrała z Wisłą, utrzymała się na drugim miejscu, dzięki lepszemu stosunkowi bramek.

Wyniki wczorajszych meczów są następujące:

RUCH HAJDUKI — POGOŃ 3:1 (1:0)

Mecz rozegrano w Wielkich Hajdukach wobec sześciu tysięcy widzów. Ruch wystąpił bez Nowakowskiego, którego zastąpił młody Skrzypiec. W bramce zamiast Brauna grał Tatuś.

Mecz zakoczył się zasłużonym zwycięstwem gospodarzy w stosunku 3:1 (1:0).

WARTA — AKS 4:3 (1:3)

W Poznaniu odbył się mecz ligowy Warta — AKS, zakończony wygraną miejscowych w nieznacznym stosunku 4:3. Do przerwy drużyna Ślązaków prowadziła 3:1.

Był to jeden z najcięższych meczów Warty na własnym boisku, zakończony szczęśliwym zwycięstwem. Zwycięska bramka dla gospodarzy padła z karnego, za nastrzeloną rękę Stolarczykowi.

Widzów 5000.

WARSZAWIANKA — WISŁA 2:3 (2:1)

Rozegrany w Warszawie mecz wywołał b. duże zainteresowanie, przy czym Warszawianka prowadziła 2:0, ze strzałów Knioly.

Wisła zdobyła bramki przez Artura w 48 min, oraz po przerwie znów przez Artura i Gracza.

POLONIA — ŚMIGŁY 3:0 (2:0)

Rozegrany w Wilnie mecz zakończył się niespodziewanym zwycięstwem stołecznej Polonii w stosunku 3:0. Widzów 1000.

CRACOVIA — ŁKS 6:2 (3:0)

W Krakowie Cracovia w meczu ligowym pokonała ŁKS w wysokim stosunku 6:2 (3:0) Miejscowi byli zespołem zdecydowanie lepszym.

Bramki zdobyli: Szeliga i Korbas po 2, oraz Zembaczyński i Skalski, dla ŁKS-u Król i Lewandowski.

Tabela po wczorajszych rozgrywkach przedstawia się następująco:

Klub	gier	pkt.	st. br.
Ruch	11	15	33:20
Warszawianka	11	13	28:24
Wisła	11	12	18:17
A. K. S.	11	11	25:18
Cracovia	10	11	28:22
Pogoń	11	11	12:24
Warta	11	10	34:29
Śmigły	11	9	16:27
Polonia	10	8	19:24
Ł. K. S.	11	7	13:28

O wejście

DO LIGI PAŃSTWOWEJ

Dąb (Katowice) — Revera (Stanisławów) 6:1 (3:1).

Garbarnia — Czarni (Lwów) 7:2

Legia (Warsz.) — Union Touring 1:0.

Rozegrany w Łodzi mecz przyniósł pierwszą porażkę Union Touringowi.

Mimo porażki łodzianie wezmą udział w rozgrywkach finałowych.

—oOo—

O puchar Davisa

AUSTRALIA — NIEMCY 5:0

W ostatnim dniu spotkania tenisowego Australia rozstrzygnęła na swoją korzyść również gry pojedyncze, wygrywając tym samym spotkanie w stosunku 5:0.

Wyniki w ostatnim dniu były następujące: Quist — Henkel 6:1, 6:0, 8:6. Bromwich — Metaxa 6:3, 6:2, 6:1.

Piłka nożna w Zagłębiu Dąbrowskim

Mistrzostwa Ligi okr. i klasy A.

Wczoraj rozpoczęły się w Zagłębiu Dąbrowskim mistrzowskie rozgrywki piłkarskie w Lidze okręgowej i klasie A.

W Zagłębiu rozegrano trzy mecze o mistrzostwo Ligi okręgowej, dwa zaś w Częstochowie.

Unia — Brynica 4:1 (1:1)

W Sosnowcu miejscowa Unia gościła czeladzką Brynicę, którą pokonała w stosunku 4:1 (1:1).

Bramki dla Unii uzyskali: Brzeski, Długajczyk i Drożniak oraz jedna samobójcza.

Zagłębie — Warta 10:2 (3:0)

W Dąbrowie RKS. Zagłębie w rezerwowym składzie rozgromiło zawierciańską Wartę w stosunku 10:2 (3:0).

Bramki dla zwycięzców strzelili: Pękalski 4, Banasik 3, Klos 2 i Sieradzan 1. Zawody prowadził dobrze p. Trzmiel.

CKS — Zagłębianka 8:1 5:1)

Mecz rozegrnao w Czeladzi. Pierwszy występ Zagłębianki w Lidze okręgowej przyniósł jej dotkliwą porażkę

Bramki zdobyli Dyrda I 4, Dyrda II 1, Śliwiński 3, dla gości zdobył Kowalewski 1.

Na wyróżnienie u gospodarzy zasługuje Dyrda I, Śliwiński i Czapla.

MISTRZOSTWA KL. A.

AKS. — Cynkownia 2:1 (2:0).

Solvay — Płomień 3:0

Solvay uzyskał punkty walkowerem z powodu niestawienia się Płomienia.

Unia I B — Dąbrowa 3:0 (2:0)

MECZE TOWARZYSKIE

KS. Polonia (Sosn.) — 09 Mysłowice 10:2 (3:1).

KS. Polonia (juniorzy) — Ster (juniorzy) 2:2 (2:2).

Hakoach — Wawel (Nowa Wieś) — 3:1 (1:1).

W meczu towarzyskim będziński Hakoach niespodziewanie pokonał silny klub śląski.

Udzielenia koncesji przemysłowej

MOŻE WŁADZA ODMÓWIĆ ZE WZGLĘDU NA INTERES PUBLICZNY

Z dniem 19 bm. weszła w życie ustawa, zawierająca doniosłe zmiany w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym.

Ustawa ta przewiduje ,że udzielenia koncesji na pewne przemysły można odmówić z uwagi na niebezpieczeństwo państwa lub po zasięgnięciu opinii właściwej Izby przemysłowo-handlowej, ze względu na interes publiczny. W odniesieniu do rzemiosł koncesjonowanych zasięga się opinii Izby rzemieślniczej.

Właściwa władza przemysłowa może po zasięgnięciu opinii Izby przemysłowo-handlowej względnie rzemieślniczej odebrać udzieloną koncesję lub licencję, jeżeli przemysłowiec został skazany prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo z chęci zysku lub przeciw moralności publicznej albo za zbrodnie, lub jeżeli trzykrotnie prawomocne ukaranie przemysłowca w ciągu trzech lat karą grzywny lub aresztu okazało się bezskuteczne i przemysłowiec ten nie stosuje się nadal do przepisów.

W sprawach tych rodzajów przemysłu i rzemiosła ,doprowadzenia których udziela koncesji władza przemysłowa I-szej instancji, wydają zarządzenia i orzeczenia zarządy miejskie w porozumieniu ze starostami grodzkimi.

Władza przemysłowa wojewódzka może w miarę miejscowej potrzeby rozciągnąć ten obowiązek porozumiewania się na sprawy prowadzenia przemysłu okrężnego.

Przemysł rzemieślniczy prowadzić można dopiero po uzyskaniu karty rzemieślniczej.

—oOo—

Zakończenie półkolonii

W CZELADZI

Wczoraj o godz. 11 w parku Jordanowskim na Saturnie odbyło się uroczyste zakończenie półkolonii letniej, zorganizowanej przez komitet niesienia pomocy bezrobotnym i biednym dla dzieci miasta Czeladzi.

Dzieci popisywały się wobec zebranych rodziców i kierownictwa półkolonii śpiewami, deklamacjami i tańcami.

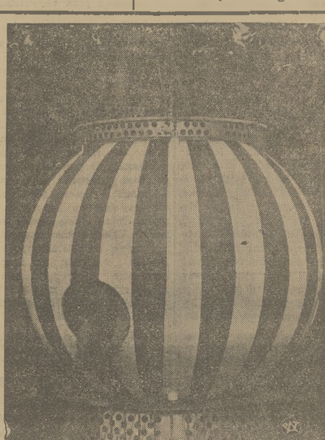
NASZE DZIECI

Zapytany o to, co robi właściwie jego stryj, mały Jurek odpowiada:

— Stryj Jaś jest pilotem.

— Pilotem, skądże? Skąd ci się to wzięło?

— A bo tatuś mówi zawsze, że stryj Jaś lata w powietrzu.

PRZED POLSKIM LOTEM DO STRATOSFERY.

Na zdjęciu — wykończona gondola polskiego balonu stratosferycznego „Gwiazda Polski".

Kary na lekkoatletów

Na piątkowym posiedzeniu prezydium zarządu Polskiego Związku Lekkoatletycznego ukarano kilku członkowych zawodników w związku z ich zachowaniem się podczas ostatnich meczów międzypaństwowych.

Ukarano **Marynowskiego** (Warszawianka) naganą za nieodpowiednie zachowanie się podczas wyjazdu na mecz z Norwegią w Oslo, **Kucharskiego** (Pogoń) 3-miesięcznym zawieszeniem za spóźnienie się na mecz z Niemcami w Królewcu i nie wyjechanie do Czerniowiec na mecz z Rumunią, mimo uprzedniego wyrażenia zgody na start. **Niemca** (Pogoń) 6-tygodniowym zawieszeniem za wyjazd do Królewca na mecz z Niemcami bez uprzedniego powiadomienia o niedostatecznej formie, **Sulkowskiego** (AZS Warszawa) 3-miesięcznym zawieszeniem za wyjazd do Czerniowiec z chorą nogą bez uprzedniego powiadomienia o chorobie oraz **Trojanowskiego E.** (AZS Warszawa) naganą za oddalenie się bez zezwolenia od drużyny podczas wyjazdu do Oslo.

—oOo—

SZWAJCARZY WALCZĄ W STOLICY

Polski Zw. Bokserski ustalił już termin meczu bokserskiego Polska — Szwajcaria na 10 grudnia. Mecz odbędzie się w Warszawie.

Ze świata mody

W przededniu jesieni

Linia sylwetki najwyraźniej dąży ku przeobrażeniu. Nowe kolekcje są tego wymownym potwierdzeniem. Modny płaszcz na popołudnie ma dołem lekki klosz i wyraźnie przerzuca się ponad wąski paseczek. Stan pozostaje nadal w miejscu naturalnym. Niektóre modele mają tę innowację tylko z tyłu, z przodu pozostają gładkie. Dla pań małego wzrostu i słusznej tuszy taki fason to ideal. Nowe modele wełnianych sukienek wykazują również rozbrat z prostą linią. Ramion poszerzanych nie widać już wcale. Rękaw wszywa się w naturalnym miejscu. Tyle tylko, że go się marszczy w nasadzie. Rękaw jesiennej sukni jest długi i kończy się w przegubie dłoni mankietem, dość sztywnym i zdecydowanym w kroju. Wieczorowe stroje na pierwsze zebrania towarzyskie po powrocie z wywczasów są wyraźną reminiscencją z epoki cesarzowej Eugenii, naprzemian z epoką Wiktoriańską.

Na konkursie elegancji w Paryżu, gdzie ścierają się rokrocznie ambicje największych paryskich domów mody, pierwszą nagrodę otrzymała balowa toaleta z czarnej tafty obszyta dołem kaskadami falban z białego tiulu. Modelka prezentująca ten strój miała obnażone ramiona i nosiła zsuniętą na czoło „kapotkę". Maleńka parasoleczka na długiej lasce wskrzeszała wspomnienia z czasów II Cesarstwa. Modną inowacją są również długie futrzane szale, tak zwane „Wiktoryjki". Wiktoryjka z nurków, zakończona frendzlą z ich ogonków — to najmodniejsze uzupełnienie kostiumu, lub wełnianej sukni spacerowej. Takie szale wyrugują prawdopodobnie ulubione dotychczas bolerka, — które występowały nagminnie. Noszono je przed południem w jasnych kolorach po południu z ciemnej koronki, a wieczorem z drogich futer. Nawet na plaży nie obchodziło się bez bolerek. Noszono je do długich spodni, do shortów i do sukien plażowych. Obok szali futrzanych z płaskich futer i niezliczonych kombinacji przeróżnych ogonków widzimy nadal lisy. Ale na pierwszy plan wysunie się tym razem biały lis.

Landin prezentuje na wspomnianej wyżej rewii elegancji czarny kostium przybrany zamiast kołnierza dwiema dużymi kulami z białego lisa. Także czarny płaszcz tej samej firmy ma na plecach kapiszon z białych gronostai. Biały trzyćwierciowy płaszcz przybiera Worth kolosalnymi kieszeniami i mankietami z kraty wykonanej z gronostajowych ogonków. — Ten efektowny płaszcz ma skromny oficerski kołnierzyk z materiału.

Modną tkaniną jesienną jest miękka pasiasta, aksamitna w dotknięciu wełna. Spotykamy tkaniny tak zw. „zamszowe". Wełniane krepy, te, które idą na męskie fraki, będą ulubionym materiałem tej zimy. Kolory, jak zwykle jesienią, rdzawe, zielone, brązowe i złociste.

Modystki opowiadają sobie o czarnym cylinderku przybranym białymi strusimi piórami, tym, który na wyścigach w Ascot zdobił główkę księżny Kentu — Maryny. Czyli że, reasumując to wszystko, mamy przed sobą dokładną kopię stylu secesji z 1900-1905 roku. Tego samego stylu, który do dawna tak bezlitośnie wyszydzano przy każdej okazji.

W Anglii nosi się w tym roku mnóstwo valenciennes. W jednej z loż w Ascot siedziała dama w czarnej todze [illegible] się z gładkiej, długiej spódnicy i czarnego stanika ponaszywanego muszkos w dwucentymetrowych odstępach wąskimi kremowymi valenciennes. Popularna aktorka nosiła blado-różową tualetę, przybraną kratami z czarnego i różowego tiulu.

Celine.

Popierajcie i zapisujcie się na członków L. O. P. P.

Audycje religijne w... restauracjach

Polskie Radio nadaje co niedzielę i w każde święto nabożeństwa, które są transmitowane z różnych kościołów, otaczanych specjalną czcią przez ludność katolicką. Nabożeństwa te przeznaczone są dla tych osób, które — złożone chorobą lub z powodu innych ważnych przeszkód nie mogą udać się do kościoła a także dla naszych rodaków zamieszkujących poza granicami Rzeczypospolitej, aby umożliwić im słuchanie kazań w języku ojczystym.

Źle rozumieją intencję Polskiego Radia i polskich władz kościelnych niektórzy właściciele restauracji, barów i kawiarni, otwierając w swych lokalach głośniki radiowe w tych godzinach, kiedy na falach eteru płyną w atmosfera baru, czy kawiarni nie jest odpowiednia dla tego rodzaju audycji. Nadawanie nabożeństwa przez głośnik w restauracji napewno nie jest aktem złej woli, czy złośliwości, lecz raczej niedopatrzeniem, które jednak należy bezwzględnie usunąć.

Władze administracyjne powinny wydać zarządzenie zabraniające podobnych praktyk, przez co zwróci się uwagę restauratorów na niedopatrzenie, dla którego usunięcia wystarczy okólnik wewnętrzny organizacyjny Stowarzyszenia właścicieli przedsiębiorstw gastronomicznych. Okólnik taki — niezależnie od zarządzenia władz administracyjnych — powinien się jak najprędzej ukazać.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZ DNIA

22 Sierpień **Poniedziałek**

Tymoteusza m., Hipolita

Słowiański: Radomiła

Słońca wsch. 4,27, zach. 18,50

Księżyca wsch. — zach. 15,48

HISTORIA PODAJE:

1531 Zwycięstwo hetmana Tarnowskiego pod Obertynem nad Wołocham.

1584 Zmarł w Lublinie Jan Kochanowski.

1674 Jan III zwycięża Turków pod Lwowem

1795 Powstanie we Francji Deputacji Polskiej

1865 Powstanie tow. Czerwonego Krzyża.

PRZYSŁOWIA:

Czego sierpień nie dowarzy,
Tego wrzesień nie doparzy.

—oOo—

Kina w Sosnowcu grają dziś

ZAGŁĘBIE: „Cnotliwa Zuzanna".

EDEN: „Dziewczę z Paryża"

PATRIA: 1) „Wróć moja maleńka", 2) „Obrońcy Rio Grande".

—oOo—

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:

W. Dawiskibowej — ul. Piłsudskiego 18

G. Kupferbluma — ul. Nowopogońska 25

H. Rogowskiego — ul. Małachowskiego 12

—oOo—

× **NA GORĄCYM UCZYNKU.** 19 bm. na gorącym uczynku kradzieży samochodu na kodę Szołtyska Piotra z Chorzowa — został przytrzymany w Katowicach Jungerwirt Alobs, lat 30, z Sosnowca. Osadzono go w aresztach policyjnych do dalszych dochodzeń.

Legitymacje członkowskie

T-WA PRZYJACIÓŁ TEATRU POLSKIEGO W KATOWICACH

Zarząd Towarzystwa przyjaciół Teatru Polskiego w Katowicach zawiadamia, że przedłużenie ważności legitymacyj członkowskich i wydawanie członkom T-wa bonów zniżkowych, uprawniających do 50% ulgi przy zakupie biletów wstępu na przedstawienia Teatru Polskiego w Katowicach, jak również zapisywanie owych członków Towarzystwa odbywać się będzie codziennie za wyjątkiem dni przedświątecznych i świątecznych w czasie od 30 sierpnia do 16 września br. w godzinach od 17—19 w gmachu Urzędu wojewódzkiego w Katowicach, przy ul. Jagiellońskiej na parterze, pokój 196.

Ze względu na trudności techniczne powyższy termin przedłużony nie będzie, wobec czego uprasza się członków T-wa o zgłaszanie się we właściwym czasie.

Przedłużanie ważności legitymacyj uskutecznia będzie również kasa Teatru Polskiego w Katowicach w godzinach czynności.

—oOo—

× KARTY UCZESTNICTWA NA JESIENNE POBYTY RYCZAŁTOWE. Od 24 sierpnia do 31 października Liga Popierania Turystyki organizuje w 34 ośrodkach turystycznych, uzdrowiskach i letniskach tanie pobyty ryczałtowe.

Cena karty uczestnictwa wynosi od 41 zł 51 gr do 56.50 zł i obejmuje 8 dni pobytu z całkowitym utrzymaniem, zniżkę kolejową, zniżkę taksy klimatycznej, oraz zniżkę w zabiegach lekarskich i klimatycznych.

PROGRAM RADIOWY

SENSACYJNY WABIK TURYSTYCZNY

Wolne miasto górnicze Tarnowskie Góry — kolebka górnictwa śląskiego — stało się w ostatnich czasach głośnym nietylko w Polsce, ale i zagranicą.

Mają one bowiem nielada atrakcję dla przybyszów. Mogą pokazać nie tylko prawdziwie piękne otoczenie, starożytne domy, ale także osobliwość której nie ma żadne inne miasto na świecie!

Po starych kopalniach kruszcu pozostały pod miastem kilometrami — ciągnące się ganki i wyrobiska, sztolni zalane wodą, po których można jeździć łódkami.

Tarnowskie Góry zamierzają urządzić w tych podziemiach kopalnię pokazową, do której będą ściągały tysiące turystów z całego kraju i z za granicy.

O tym, co było w Tarnowskich Górach i co będzie w niedalekiej przyszłości — opowie radiosłuchaczom w poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 17, mgr Jacek Wnęk w pogadance p. t. „Tarnogórskie tajemnicze królestwo skarbnika".

TRANSMISJA Z FESTIVALU MUZYCZNEGO W SALZBURGU

W sierpniu zbliża się święto muzyczne całej Europy, a nawet całego świata. Jest to festival muzyczny w Salzburgu. Polscy radiosłuchacze oddawna już uczestniczą w tych wielkich uroczystościach, gdyż Polskie Radio od kilku lat transmituje niektóre imprezy z salzburskiego festiwalu. W r. bieżącym usłyszą polscy słuchacze z Salzburga jedną z najwspanialszych oper Ryszarda Straussa p. t. „Kawaler Srebrnej Róży".

Dnia 22 bm. w poniedziałek o godz. 19 transmitowana zostanie ta typowo wiedeńska komedia muzyczne, w której Ryszard Straus w sposób mistrzowski oddał atmosferę panującą wśród wiedeńskiej arystokracji z czasów Baroku. Wykonawcami opery będą: orkiestra wiedeńskiej Filharmonii pod dyrekcją Hansa Knappertsbuscha oraz soliści: Hilde Konetzni Fritz Krenn, Marta Rohs, W. Grossman, Herman Galos, Helge Roswaenge i td.

PONIEDZIAŁEK 22 SIERPNIA 1938 R.

5.15 Audycja poranna — płyty 6.20 Muzyka z płyt 6.45 Gimnastyka 11.57 Sygnał czasu, hejnał 12.03 Audycja południowa poświęcona Zagłębiu Dąbrowskiemu 13.50 Wiadomości bieżące 14.00 Muzyka z płyt 15.05 „Radiofonizacja kraju" 15.10 Giełda zbożowa i towarowa w Katowicach 15.15 „Wyprawa po skarby" — audycja dla dzieci starszych 15.30 Gawęda o literaturze 15.45 Wiadomości gospodarcze 16.00 Koncert w wykonaniu orkiestry rozrywkowej pod dyr. Bronisława Nagujewskiego 16.45 „Wśród rodaków w Brazylii" — pogadanka 17.00 Tarnogórskie tajemnicze królestwo skarbnika" — pogadanka 17.10 Serenady — gra zespół Konstantego Borzyka 17.50 Chwilka społeczna 18.00 Pogadanka sportowa 18.10 Recital klarnetowy Ludwika Kurkiewicza 18.30 Audycja konkursowa Polskiego Radia 19.00 „Kawaler srebrnej róży" — opera w 3 aktach Ryszarda Straussa 22.50 Wiadomości sportowe

× **NAUKA RZEMIOSŁA.** Ministrowie przemysłu i handlu oraz opieki społecznej wydali rozporządzenie o określeniu rodzajów rzemiosła, w których dopuszczony jest wyjątek od zakazu pobierania opłat za naukę rzemiosła. od Rozporządzenie to dopuszcza wyjątek od zakazu pobierania przez przemysłowca (pryncypała) opłat za naukę uczniów przemysłowych w rzeźbiarstwie (rzeźbienie w drzewie i kamieniu), wyrobie szkieł narzędzi optycznych, towarstwie w drzewie, wyrobie instrumentów muzycznych, grawerstwie, jubilerstwie i złotnictwie, zegarmistrzowskie, fotografowanie. Przepis ten nie narusza zakazu bezpłatnego zatrudniania uczniów przemysłowych. Rozporządzenie weszło w życie.

Zuchwały napad rabunkowy w Sławkowie

W biały dzień na rynku zrabowano 3600 zł

W ub. sobotę w godzinach popołudniowych dokonano w Sławkowie zuchwałego napadu rabunkowego, którego nie powstydziłby się nawet gangsterzy amerykańscy.

Napadu dokonał zuchwały rabuś na kasjerkę młyna parowego Rechnica Sonię Gryńszpan na oczach licznych świadków, znajdujących się podówczas na Rynku.

Gryńszpanówna wysłana została na pocztę celem przekazania 3600 zł. Pieniądze te Gryńszpanówna miała w teczce. Kasjerce towarzyszyła w drodze na pocztę służąca Julia Coder.

Gdy obie młode kobiety znalazły się na Rynku podbiegł do nich jakiś osobnik i uderzywszy Gryńszpanównę mocno w rękę wyrwał jej teczkę, po czym rzucił się szybko do ucieczki.

Nim świadkowie niezwykłego zajścia rozejrzeli się w sytuacji zuchwały rabuś przebiegł szybko przez Rynek i następnie przez pole pobiegł w kierunku lasu, gdzie wkrótce zniknął sprzed oczu ścigających go.

Za zbiegłym rabusiem policja zarządziła obławę przy udziale psa policyjnego z Sosnowca. Nie dała ona jednak wyniku.

Wiadomość o zuchwałym napadzie wywołała duże poruszenie w Sławkowie i okolicy.

GROBOWIEC OSTATNIEGO KRÓLA POLSKIEGO
Na zdjęciu zabytkowy kościół w Wołczynie, w którego krypcie spoczęły prochy króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, sprowadzone z Moskwy.

Kiedy można wypowiedzieć pracę podczas urlopu?

Ogłoszone zostało zasadnicze orzeczenie Sądu Najwyższego, interpertujące przepisy o urlopach pracowniczych. Orzeczenie to ścieśnia pojęcie urlopu, wprowadzając niekorzystną dla pracowników zmianę w porównaniu z dotychczasową praktyką. Art. 29 rozporządzenia Prezydenta R. P. o umowie o pracę pracowników umysłowych przewiduje, iż w okresie urlopu nie może nastąpić wypowiedzenie stosunku najmu pracy. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż przez pojęcie urlopu, o jakim mowa w wyżej wymienionym przepisie, rozumieć należy jedynie urlop wypoczynkowy, należny pracownikowi w myśl ustawy o urlopach. W ten sposób w razie zwolnienia od pracy z innych powodów (urlop zdrowotny, okoliczności owy), może nastąpić w okresie urlopu wymówienie najmu pracy.

FERRY ROCKER

TAJEMNICA WIEŻY

Powieść kryminalna

Przekład Eugeniusza Bałuckiego

74)

Zdawało się, że to pytanie sprawiło znaczną ulgę Normanowi Fenwickowi, jak gdyby mu wskazało, w jaki sposób może wielką częścią winy innych obciążyć.

— Byliśmy wszyscy w porozumieniu: Robert, Łucja, ciotka Stella i Mary. — Zająknął się wymawiając imię żony. — Tylko Archie robił nam trudności. Czasem mówił, że nie mamy moralnego prawa tak się obchodzić z jego ojcem, innym razem się zgadzał, ale nigdy nie byliśmy go pewni. Ponieważ zaopatrywaliśmy Archiego w morfinę, pomyślałem sobie, że mu nie zaszkodzi środek, po którym będzie bardziej powolny naszym żądaniom.

John doznał takiego uczucia, jak gdyby spojrzał w przepaść. Przeniósł wzrok na niepozornego, niedbale ubranego człowieka i zrozumiał w tejże chwili, dlaczego potworne wyznanie nie wiązało się w żaden sposób z tą nędzną postacią. Spostrzegł dopiero teraz, że twarz Normana Fenwicka jak gdyby ścięta i pozbawiona dolnej szczęki — wyrażała bezgraniczną tępotę i uległość. Tą istotą musiała kierować i przez nią działać obca silna wola.

Dla Johna stało się jasne, kto był wcieleniem tej niezłomnej woli — Mary Fenwick?

— Wspomniał pan o Dawsonie — podjął Ronald Hardy. — Kto to jest?

— Mój chemik.

— Czy pan powiedział, dla kogo ten środek był przeznaczony?

— Nie. Wprawdzie Dawson zadał mi takie pytanie pytanie, lecz go zbyłem jakimś wykrętem. Jeśli się nie mylę, powiedziałem, że chcę z kogoś zażartować...

— I oczywiście Dawson panu nie uwierzył — dokończył inspektor. — Więc to on przygotował dziesięć ampułek?

— Tak. Oddałem je Archiemu w środę wieczorem.

Ronald Hardy odłożył pióro i spojrzał surowo na Fenwicka.

— Nie, proszę pana, to się nie zgadza. W środę przed południem pan zapytywał swoją małżonkę, czy już wręczyła ampułki Archiemu Lawrence'owi.

Norman Fenwick przeniósł przerażone spojrzenie na Johna Harrigana.

— Tak — stwierdził ociągając się nieco. — Ona mu dała pudełko, ale była przekonana, że w ampułkach znajduje się morfina. Wręczyła to Archie'mu w środę po obiedzie. Archie był ogromnie zadowolony, ponieważ — jak mówił — zostało mu bardzo mało morfiny i oświadczył, że zaraz po obiedzie uda się na mały spacer.

— Co było dalej?

Norman Fenwick wzruszył ramionami.

— W czwartek rano spotkałem Prebble'a, który mi powiedział, że Archie leży martwy w altanie. Przeraziłem się śmiertelnie, ale pobiegłem do altany. Na podłodze leżał mój szwagier, a obok niego pudełko z ampułkami. Przyjrzałem się uważniej, spostrzegłem pod lewym ramieniem strzykawkę i próżną ampułkę. Pomyślałem, że warto by to wszystko zabrać.

— Dlaczego pan tak myślał?

Fenwick przesunął trzęsącą się dłonią po czole i westchnął ciężko.

— Przyszło mi do głowy, że przecież znajdą te rzeczy przy zwłokach i stwierdzą wreszcie, iż w ampułkach jest co innego a nie morfina. Schowałem wszystko do kieszeni i uciekłem. Potem przyjechał doktór i powiedział, że Archie został otruty. Przestraszyłem się okropnie, popędziłem do parku i ukryłem pudełko w krzakach.

— Czy ktokolwiek widział, jak pan zabierał z altanki strzykawkę i ampułki?

— Nie, nikt.

— Komu pan o tym opowiadał?

— Tylko żonie.

— Dobrze.. Więc pan wyciął kawałek mchu, wykopał dołek i schował pudełko. Co pan potem zrobił?

— Miałem jechać po południu do miasta, aby załatwić parę spraw, tymczasem Rankin nie powrócił z powozem. Chciałem iść pieszo, ale szofer, który przyjechał po zwłoki Archie'go, powiedział, że może mnie zabrać. Przed wyjazdem udałem się do parku po pudełko — postanowiłem je wyrzucić po drodze. Gdy przyszedłem na miejsce, przekonałem się ze zdziwieniem, że w dołku nic nie ma. Przypuszczałem, że pan Harrigan wziął pudełko.

John i Ronald Hardy sądzili widocznie, że sprostowanie jest niepotrzebne, ponieważ żaden z nich nie zabrał głosu.

— Zniknięcie pudełka wprawiło mnie w zakłopotanie, a pytania inspektora policji przestraszyły mnie tym więcej, że dotyczyły właśnie strzykawki Archie'go. Poszedłem do apteki i kupiłem strzykawkę.. Zupełnie straciłem głowę. Wychodząc z poczty spostrzegłem, że w kieszeni marynarki mam pustą ampułkę, tą samą, którą znalazłem pod ręką Archiego. Wyrzuciłem ją i rozdeptałem... Następnego dnia wręczyłem panu strzykawkę i pudełko. Oświadczyłem, że to wszystko znalazłem w pobliżu altany.

Długie mówienie zmęczyło wyraźnie Normana Fenwicka — robił wrażenie zupełnie wyczerpanego.

— Dobrze, panie Fenwick, to dźwięczy bardzo prawdopodobnie. Proszę mi powiedzieć jednak, kto z pańskich krewnych wie, że taki był istotnie przebieg wydarzeń?

Zużony Fenwick pokręcił głową.

SOSNOWIEC — Redakcja: Piłsudskiego nr. 4 Tel. 61064. Skrytka pocztowa 62. Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 61073

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, wzmianki przed tekstem 1 zł.; w tekście 60 gr.; za tekstem 45 gr. Ogłoszenia drobne do 20 wyrazów 10 gr. za wyraz, ogłoszenia drobne zawierające ponad 20 wyrazów 20 gr. za każdy wyraz. Szerokość szpalt 70 mm: w niedzielę i święta 25% drożej. Układ tabelaryczny 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca Administracja nie odpowiada.

SERYJNE DROBNE OGŁOSZENIA. Po 10 wyrazów w każdym kosztuje: 30 drobnych ogł. 20 zł. 20 drobnych ogł. 15.00 zł. 10 drobnych ogł. 7.00 zł. 5 drobnych ogł. 4.00 zł. Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 3 gr.

Oddziały „Kurjera Zachodniego": BĘDZIN, Małachowskiego 7, tel. 718.91. — DĄBROWA, ul. Sobieskiego, róg 3 Maja p. J. Góralski.—GRODZIEC, Kiosk p. Łacińskiego. KIELCE, Sienkiewicza 4.—ŁAZY, Władysław Jaworski.—OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. — STRZEMIESZYCE, księgarnia W. Bagińskiej.—ZAWIERCIE, 3 Maja 29.—ZĄBKOWICE, kiosk p Krupy.—ŻARKI, Fr. Cacoń. — MYSZKÓW, kiosk St. Jaworskiego. PILICA, Rynek, Jaworski. — CZELADŹ, Wieczorkowa, Staszica 27. — KAZIMIERZ-PORĄBKA, ul. Wiejska 13. Leon Mączka.

REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.